

บทที่ 3

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ความเป็นมาของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) นับเป็นสถาบันการเงินแห่งแรกของชาวยุโรป เริ่มต้นขึ้นในนาม “ธนาคารไทย” โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นมหาราชวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจันทราธิราช ซึ่งขณะนั้น ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง พระคลังมหาสมบัติในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งพระทัยอย่างแน่วแน่ที่จะให้มีสถาบันการเงินของสยาม เป็นฐานรองรับ การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการเงินของปราชญ์การที่โลกตะวันตกได้ขยายเส้นทาง การค้าทางทะเลมาสู่ดินแดนสยามเป็นอย่างมาก ขึ้นแรกจึงทรงริเริ่มดำเนินการธนาคาร-พาณิชย์เป็นการทดลองในนาม “ธนาคารไทย” ต่อมากิจการทดลองประสบความสำเร็จเป็น อย่างดี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ตั้งเป็น ธนาคารในนาม “บริษัท แวงก๋สยาม กัมมาจล หุนจำกัด (Siam commercial bank, limited)” เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2449 ประกอบธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์อย่างเป็นทางการ นับแต่ นั้นมา และได้กลายมาเป็น “ต้นแบบธนาคารไทย” โดยริเริ่มนำระบบ และแนวคิดของการ-ให้บริการรับฝากเงินออมทรัพย์ และบริการบริการบัญชีกระแสรายวัน (current account) ถอนเงินโดยใช้เช็คมาให้บริการแก่ประชาชน พร้อมทั้งจัดตั้งสาขาขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาคต่าง ๆ (นพพร เรืองสกุล, 2550, หน้า 18)

ในช่วงแรกธนาคารสยามกัมมาจล หุนจำกัด ขอมให้ชาติตะวันตกถือหุ้นบางส่วน เนื่องจากเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของธนาคาร ทั้งนี้เพราะการประกอบธุรกิจ ธนาคารในขณะนั้นต้องพึ่งพาบริการของชาติตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการให้ชาติ-ตะวันตกถือหุ้นบางส่วนย่อมเป็นประโยชน์กับการดำเนินงานระบบธุรกิจธนาคาร ทั้งด้านการติดต่อ และการเรียนรู้ระบบการบริหาร

สยามประเทศต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง และจากสงครามโลกครั้งที่ 2 บริษัทเบงกีสยามกัมมาจล ทุนจำกัด ในขณะนั้นได้เปลี่ยนชื่อตามนโยบาย “เชื้อชาตินิยม” ของรัฐบาลที่เปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” โดยเปลี่ยนมาเป็น “ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด” เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2482

หลังจากเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ได้เพียงสองปี สงครามมหาเอเชียบูรพาก็เกิดขึ้น รัฐบาลไทยจำต้องให้ความร่วมมือ และในที่สุดได้ประกาศสงครามกับสัมพันธมิตรในเดือนมกราคม พ.ศ. 2548 การค้าต่างประเทศของไทยจึงทำได้กับเฉพาะประเทศญี่ปุ่น และดินแดนในอาณัติของประเทศญี่ปุ่น (นอร์ตัน เลอะกุล, 2539, หน้า 19-20)

ผลจากสงครามนอกจากทำให้ธุรกิจต่าง ๆ มีความเสี่ยงสูงขึ้น ธุรกิจนานาชาติต้องหยุดชะงัก อันเป็นสภาพที่ไม่เอื้ออำนวยแก่ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ระหว่างนั้นธนาคารมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารของธนาคารใหม่ ให้ผู้บริหารชาวไทยที่มีความรู้ความสามารถได้ขึ้นเป็นผู้บริหาร โดยผู้จัดการใหญ่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่เป็นคนไทยในช่วงแรก คือ นายเล็ง ศรีสมวงศ์ ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ. 2485-2487 โดยธนาคารยังคงยึดมั่นในนโยบายความมั่นคงของธนาคารเป็นสำคัญการดำเนินธุรกิจของธนาคารในระยะนี้จึงเป็นไปด้วยความระมัดระวัง และพยายามสร้างรากฐานให้มั่นคง

ตามข้อมูลงบการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553 (งบการเงินรวม) ที่นำเสนอธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารมีขนาดของสินทรัพย์ เงินฝาก และสินเชื่อใหญ่เป็นอันดับ 4 ของระบบธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2553 ธนาคารมีสินทรัพย์รวม 1,311 พันล้านบาท มีเงินฝาก 975.4 พันล้านบาท และมีสินเชื่อ 939.0 พันล้านบาท ธนาคารจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 ปัจจุบันหุ้นของธนาคาร ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ประกอบด้วย หุ้นสามัญ (SCB, SCB-F) หุ้นบุริมสิทธิ (SCB-P, SCB-Q) ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553 ธนาคารมีมูลค่าหุ้นตามมูลค่าตลาดรวม (market capitalization) 312,727 ล้านบาท

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีบริการทางการเงินครบวงจรให้แก่ลูกค้าทุกประเภท ทั้งที่เป็น บริษัทขนาดใหญ่ วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม และลูกค้ารายย่อย ได้แก่ การรับฝากเงิน การโอนเงิน การให้กู้ยืมประเภทต่าง ๆ การรับซื้อลด การรับรองอวัลค่าประกัน บริการด้านปริวรรตเงินตรา Bancassurance บริการด้านการค้าต่างประเทศ บริการ Cash Management บริการด้านธุรกิจหลักทรัพย์ อาทิ บริการจำหน่ายหุ้นกู้ บริการนายทะเบียนหุ้นกู้ การรับประกันการจัดจำหน่ายตราสารหนี้ นายทะเบียนหลักทรัพย์ บริการรับฝากทรัพย์สิน การจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนส่วนบุคคล บัตรเครดิต และการรับฝากทรัพย์สินผ่านทางสำนักงานใหญ่ และเครือข่ายสาขาของธนาคาร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2552 ธนาคารมีจำนวนสาขา 987 แห่ง เอทีเอ็ม 7,129 เครื่อง และศูนย์แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 118 แห่ง นับเป็นเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2553)

แหล่งเงินทุนของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 แหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคาร คือ เงินฝาก คิดเป็นร้อยละ 73.9 ของแหล่งเงินทุน แหล่งเงินทุนอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งเงินทุนจากผู้ถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 10.9 การกู้ยืมโดยการออกตราสารหนี้ คิดเป็นร้อยละ 4.4 และการกู้ยืมระหว่างธนาคารคิดเป็นร้อยละ 3.8 สำหรับการใช้ไปของเงินทุนนั้นร้อยละ 72.7 เป็นเงินให้สินเชื่อ ร้อยละ 7.7 เป็นรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน และร้อยละ 12.8 เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, หน้า 115)

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เปรียบเสมือนเป็นตัวกลางทางการเงินทำหน้าที่รับฝากเงินและกู้ยืมเงินจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีเงินเหลือมาให้กู้ยืมต่อแก่ผู้ที่ต้องการเงิน

ธนาคารดำเนินงานผ่านกลุ่มธุรกิจของธนาคาร 7 กลุ่ม ได้แก่ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, หน้า 115)

- 1. กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 1
- 2. กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 2
- 3. กลุ่มลูกค้าธุรกิจ(รับผิดชอบลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและธุรกิจขนาดย่อม (SME)
- 4. กลุ่มลูกค้าบุคคล (รับผิดชอบลูกค้าบุคคลและธุรกิจขนาดเล็ก)
- 5. กลุ่ม Global Market & Transaction Services (GMTS)
- 6. กลุ่มธุรกิจพิเศษ (เพื่อสนับสนุนและติดตามการปรับโครงสร้างหนี้)
- 7. กลุ่มจัดการทรัพย์สิน (จัดการสินทรัพย์ค้ำประกัน)

ปี พ.ศ. 2552 ธนาคารมีกำไรสุทธิที่แข็งแกร่งแม้ว่าเศรษฐกิจจะหดตัว มูลค่าตลาดรวม (market capitalization) ของธนาคาร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2552 มีมูลค่า 294,875 ล้านบาท (คำนวณจากหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ) สูงเป็นอันดับที่ 1 ในกลุ่มสถาบันการเงินในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2552 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิคิดเป็นร้อยละ 60.8 ของรายได้รวม และรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยคิดเป็นร้อยละ 39.2 สำหรับโครงสร้างรายได้จำแนกตามกลุ่มธุรกิจตามงบการเงินเฉพาะธนาคาร รายได้ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มลูกค้าบุคคลคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59 รองลงมาคือ กลุ่มลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่และกลุ่มลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 21 และร้อยละ 14 ตามลำดับ (ดูตาราง 2 ประกอบ)

ตาราง 2

โครงสร้างรายได้จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ	(หน่วย: ร้อยละ)		
งบการเงินเฉพาะธนาคาร	2550	2551	2552
ลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่	17%	18%	21%
ลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) 13%	14%	14%	
ลูกค้าบุคคล	57%	56%	59%
อื่น ๆ	12%	12%	6%

ที่มา. จาก รายงานประจำปี 2552 (หน้า 34), โดย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การให้บริการสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

การให้บริการสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สามารถแยกตามประเภทธุรกิจได้ดังต่อไปนี้ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, หน้า 57-66)

ธุรกิจขนาดใหญ่

กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 1 ให้บริการลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่ บริษัทที่มีรายได้รวมเกินกว่า 500 ล้านบาทต่อปี โดยมีลูกค้าครอบคลุมเกือบทุกอุตสาหกรรมของประเทศ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2552 ปริมาณสินเชื่อภายใต้การดูแลของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 1 มีจำนวน 1.97 แสนล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของธนาคารในการให้ความสนับสนุนต่อลูกค้าในกลุ่มนี้

กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2551 เพื่อให้ธนาคารสามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดโดยเฉพาะในด้านรายได้ค่าธรรมเนียมจากกลุ่มลูกค้าบริษัทขนาดใหญ่ชั้นนำ (blue-chip) และกลุ่มลูกค้าภาครัฐลูกค้ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความต้องการบริการทางการเงินที่ซับซ้อนซึ่งเป็นโอกาสสำหรับธนาคารในการสร้างรายได้ค่าธรรมเนียมในสัดส่วนที่สูงขึ้น ทั้งนี้ในการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 2 ธนาคารได้จัดหาบุคลากรที่มีประสบการณ์และความสามารถ รวมถึงมีการเพิ่มผลิตภัณฑ์และการให้บริการให้มีความหลากหลายมากขึ้น

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลุ่มลูกค้าธุรกิจ รับผิดชอบการให้บริการทางการเงินที่ครบวงจรสำหรับลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มียอดขายต่อปีตั้งแต่ 10 ล้านบาท ถึง 500 ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความสำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจไทย ปัจจุบันกลุ่มลูกค้าธุรกิจให้บริการลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากกว่า 27,000 ราย ผ่านพนักงานมากกว่า 1,200 คน และเครือข่ายสำนักงานธุรกิจ 51 แห่งทั่วประเทศปี พ.ศ. 2552 นับเป็นปีที่มีความท้าทายสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีความ

เปราะบางมากกว่ากลุ่มอื่นจากการที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหดตัวลงเกือบตลอดทั้งปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามจากสภาพเศรษฐกิจที่ค่อย ๆ ฟื้นตัว ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสดำเนินธุรกิจให้ได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น

กลุ่มลูกค้าบุคคล

ธนาคารยังคงเป็นผู้นำในธุรกิจลูกค้าบุคคล โดยมีจำนวนเครือข่ายการดำเนินธุรกิจที่กว้างขวางที่สุดทั้งเครือข่ายสาขาและเครื่องเอทีเอ็ม แม้ว่าในปี พ.ศ. 2552 จะมีความผันผวนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง กลุ่มลูกค้าบุคคลก็ยังคงรักษาความเป็นผู้นำอันดับ 1 ในผลิตภัณฑ์หลักของธุรกิจลูกค้าบุคคล ได้แก่ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย บัตรเครดิต ผลิตภัณฑ์เพื่อการประกัน และกองทุนรวม กลุ่มลูกค้าบุคคลมุ่งนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ครบวงจรให้แก่ลูกค้าบุคคลทุกกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับบริษัทย่อยและบริษัทร่วมของธนาคาร อาทิ บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนไทยพาณิชย์ จำกัด บริษัท ไทยพาณิชย์สามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไทยพาณิชย์-นิวยอร์กไลฟ์ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) รวมถึงกลุ่มงานต่าง ๆ ของธนาคาร ทำให้กลุ่มลูกค้าบุคคลสามารถตอบสนองความต้องการและรูปแบบการดำเนินชีวิตของลูกค้าแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สินเชื่อกลุ่มจัดการทรัพย์สิน

กลุ่มจัดการทรัพย์สิน ทำหน้าที่บริหารจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPLs) และสินทรัพย์รอการขาย (NPA) ของธนาคาร ทั้งนี้ ธนาคารจัดตั้งกลุ่มจัดการทรัพย์สินขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของความรู้ความชำนาญในการแก้ไขสินเชื่อด้วยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นมากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กลุ่มจัดการทรัพย์สินได้ขยายศักยภาพครอบคลุมการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพและสินทรัพย์รอการขายทั้งหมดของทางธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ธนาคารมีสินเชื่อด้วยคุณภาพตามงบการเงินรวม จำนวน 44,958 ล้านบาท (สุทธิ 23,203 ล้านบาท) ประกอบด้วยลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ ลูกหนี้ธุรกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) และลูกหนี้รายย่อย สินเชื่อด้วยคุณภาพทั้งหมดจะบริหาร โดยกลุ่มจัดการทรัพย์สิน ยกเว้น

ลูกหนี้ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีปัญหาการชำระหนี้บางรายจะได้รับการดูแลโดยหน่วยงานที่ให้สินเชื่อโดยตรง กลุ่มจัดการทรัพย์สินได้จัดตั้งเขตบริหารทรัพย์สินเป็นเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และเขตจัดการทรัพย์สินในภูมิภาคจำนวน 18 แห่งทั่วประเทศ (แบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค) ในปี พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมา กลุ่มจัดการทรัพย์สิน ได้ดำเนินการควมรวมบริษัท-เอสซีบี แคปปิตอล เซอร์วิส จำกัด เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มงานเพื่อดูแลลูกหนี้ที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล อีกทั้งได้มีการปรับกระบวนการติดตามหนี้โดยแบ่งเป็นหน่วยงานติดตามหนี้และหน่วยงานสนับสนุนอย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามหนี้ในการแก้ไขหนี้ NPLs นั้น หากลูกหนี้ให้ความร่วมมือ และมีศักยภาพในการชำระหนี้คืน ธนาคารจะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ส่วนหนี้ที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ธนาคารจะใช้มาตรการทางกฎหมายเข้าดำเนินการ

สำหรับสินทรัพย์รอการขาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 มีจำนวน 12,660 ล้านบาท (3,454 ชิ้น) โดยธนาคารมีนโยบายเร่งจำหน่ายทรัพย์ดังกล่าวออกไปให้เร็วที่สุดในระดับราคาที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยง

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงโดยตรง ความสามารถในการบริหารความเสี่ยง จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจธนาคาร ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มุ่งพัฒนาและสร้างเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความสามารถหลัก (core competency) ขององค์กรด้วยการวางกรอบการบริหารความเสี่ยง (risk management framework) และกลไกกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง (governance structure) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ธนาคารสามารถบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีกระบวนการตัดสินใจรับความเสี่ยงที่ชัดเจนและโปร่งใส ซึ่งระบบการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

การระบุความเสี่ยง (risk identification) ธุรกิจของธนาคารโดยรวมตลอดจนการดำเนินธุรกรรมกับลูกค้าและคู่ค้า มีความเสี่ยงจำแนกออกได้ 6 ประเภท คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (credit risk) ความเสี่ยงด้านตลาด

(market risk) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (operational risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk)

การวัดความเสี่ยง (risk measurement) ธนาคารใช้วิธีการแตกต่างกันในการวัดความเสี่ยงแต่ละประเภท โดยใช้วิธีการวัดทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การจัดลำดับความเสี่ยง (risk rating) เพื่อวัดโอกาสที่ลูกหนี้จะผิดนัด Credit Scoring เช่น Application score/Behavioral Score สำหรับวัดความเสี่ยงลูกหนี้รายย่อย ความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัด Value at Risk และ Key Risk Indicator and Risk and Control Self Assessment สำหรับประเมินความเสี่ยงจากการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มงานธุรกิจ

การติดตามและควบคุมความเสี่ยง (risk monitoring and control) ธนาคารควบคุมความเสี่ยงโดยการกำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุด (risk limit) ทั้งในระดับธนาคารโดยรวม ระดับผลิตภัณฑ์ ระดับธุรกรรม และระดับอื่น ๆ ตามความเหมาะสม และมีกระบวนการควบคุมภายในเพื่อให้การจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามนโยบาย และกระบวนการที่ธนาคารกำหนด

การรายงานความเสี่ยง (risk reporting) ความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ จะถูกรายงานไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างทันการณ์ ทั้งนี้รายงานเกี่ยวกับความเสี่ยงมีทั้งในระดับผลิตภัณฑ์ ระดับหน่วยงาน ตลอดจนความเสี่ยงของธนาคารโดยรวม

การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

ธนาคารให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างองค์กรด้านสินเชื่อให้มีการถ่วงดุล (check and balance) โดยแยกหน่วยงานที่ให้สินเชื่อกับหน่วยงานอนุมัติสินเชื่อออกจากกันอย่างชัดเจน อำนาจอนุมัติสินเชื่อในแต่ละระดับจะถูกกำหนดโดยลำดับความเสี่ยงและความสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นประกอบกัน สำหรับสินเชื่อเพื่อธุรกิจ (wholesale credit) ธนาคารกำหนดอำนาจอนุมัติสินเชื่อทั้งในรูปคณะกรรมการ และในรูปตัวบุคคล สำหรับสินเชื่อรายย่อย (retail credit) การอนุมัติสินเชื่อจะอยู่ภายใต้กรอบโครงการ (product program) ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร หรือคณะกรรมการสินเชื่อรายย่อยเท่านั้น โดยใช้ Scorecard ซึ่งจัดทำโดยอาศัยวิธีการทางสถิติ เป็นเครื่องมือในการ-

อนุมัติสินเชื่อเป็นหลักเกณฑ์ การ Override จะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะสามารถ Override ได้ภายในกรอบและจำนวนที่กำหนดเท่านั้น

สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ประเภทสินเชื่อส่วนบุคคลสำหรับกลุ่มลูกค้าบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สามารถแบ่งออกได้เป็น สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเอนกประสงค์ และสินเชื่อปัจเจกประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), ม.ป.ป.)

ผลิตภัณฑ์สินเชื่อรถยนต์ (SCB auto finance)

สินเชื่อรถยนต์เป็นบริการสินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ใหม่ที่ใช้บริการโดยธนาคารไทยพาณิชย์ SCB Auto Finance เป็นบริการสินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ ที่ลูกค้าสามารถผ่อนชำระเป็นรายงวด ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยลูกค้าไม่ต้องนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกัน และเมื่อผ่อนชำระครบถ้วนตามสัญญา กรรมสิทธิ์จะโอนเป็นของลูกค้า

ลูกค้าที่จะใช้บริการควรมีอายุ 20-60 ปี (เมื่อรวมระยะเวลาผ่อนแล้ว ไม่เกิน 60 ปี)

เอกสารประกอบการขอสินเชื่อ (ทั้งผู้ขอสินเชื่อและผู้ค้ำประกัน) ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน หนังสือรับรองเงินเดือน หรือหนังสือรับรองเงินเดือน Statement หรือสำเนายัญชีเงินฝากย้อนหลัง 3 เดือน กรณีเจ้าของกิจการ ใช้หนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท และใบทะเบียนพาณิชย์ อายุไม่เกิน 6 เดือน

อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลง ตามประกาศอัตราดอกเบี้ยของธนาคาร

สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

สินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ สินเชื่อเคหะ-เปี่ยมสุข สินเชื่อเคหะเอนกประสงค์ สินเชื่อเคหะ Refinance สินเชื่อเคหะสำหรับพนักงานองค์กร สินเชื่อเคหะสำหรับลูกค้าซื้อบ้านมือสอง และสินเชื่อเคหะโครงการขนาดใหญ่

ลักษณะบริการ เป็นวงเงินสินเชื่อที่ธนาคารให้กู้ยืมเงินแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปซื้อ หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ทุกเดือน ตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด

การซื้อหรือสร้างบ้าน ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ หรือสร้างบ้านบนที่ดินที่มีอยู่ การซื้ออาคารชุดคอนโดมิเนียม การตกแต่ง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ซื้อที่ดินเพิ่มเติมต่อจากที่ใช้อยู่อาศัย การซื้อที่ดินว่างเปล่า หรือสวนเกษตร เพื่อสร้างบ้าน

ลูกค้าที่จะใช้บริการควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นลูกค้าที่มีความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มีอาชีพการงานที่มั่นคง มีรายได้ที่แน่นอน และต้องสูงกว่าอัตราผ่อนชำระในแต่ละงวดประมาณ 3 เท่า อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีขึ้นไป โดยอายุผู้กู้รวมระยะเวลากู้ไม่เกิน 65 ปี (กรณีมีผู้กู้ร่วม ให้พิจารณาจากผู้กู้ที่มีอายุน้อยที่สุดเป็นเกณฑ์)
2. เงื่อนไขพิเศษลูกค้าสามารถขอเพิ่มวงเงินกู้ได้ไม่เกิน 10% ของราคาประเมินเพื่อตกแต่งที่อยู่อาศัย หรือซื้อเฟอร์นิเจอร์ สามารถขอเพิ่มวงเงินกู้ได้สูงสุด 15% ของราคาประเมิน เพื่อชำระค่าเบี้ยประกันภัย และผ่อนนานสูงสุดถึง 30 ปี
3. เอกสารประกอบการขอสินเชื่อ

เอกสารส่วนตัว สำเนาบัตรประชาชนหรือบัตรข้าราชการ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี) ทั้งของผู้กู้ และคู่สมรส

เอกสารทางการเงิน ใบรับรองเงินเดือนหรือหลักฐานทางการค้า เอกสารการเดินบัญชีย้อนหลัง 6 เดือน

เอกสารหลักทรัพย์ สำเนาโฉนดที่ดิน สำเนาสัญญาจะซื้อขาย และแบบแปลนการก่อสร้าง (กรณีปลูกสร้าง)

อัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามประกาศของธนาคาร หรืออัตราดอกเบี้ยพิเศษ ในแต่ละโครงการที่ได้รับอนุมัติเป็นครั้งคราวไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ตามประกาศของธนาคาร) ลูกค้าสามารถเลือกอัตราดอกเบี้ยได้ 3 แบบ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยคงที่ 1 ปี (fixed rate) อัตราดอกเบี้ยลอยตัวแบบพิเศษ 2 ปี (floating rate)อิงกับ MRR และอัตราดอกเบี้ยลอยตัวแบบขั้นบันได 2 ปี (step rate)อิงกับ MRR

ค่าธรรมเนียมแรกเข้าร้อยละ 0.25% ของวงเงินสินเชื่อ ตามประกาศของธนาคาร

สินเชื่อเนกประสงค์ สำหรับลูกค้ารายย่อยทั่วไป (multi-purpose loan)

ลักษณะบริการเป็นสินเชื่อที่อำนวยความสะดวกในการใช้จ่ายส่วนตัวสำหรับวัตถุประสงค์ที่ต่างกันของบุคคล ประเภทสินเชื่อที่ให้บริการ ได้แก่

1. วงเงินกู้ (loans)
2. เงินกู้เบิกเกินบัญชี (overdraft)
3. การออกหนังสือค้ำประกัน (letter of guarantee)
4. การรับรองตัวเงิน (acceptance-aval)
5. การรับซื้อลดตัวเงิน (bill discounted)
6. การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน (p/n bought)

เงื่อนไขบริการ เงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ย จะเป็นไปตามรูปแบบของสินเชื่อในแต่ละประเภท

สามารถผ่อนชำระได้หลายวิธี ได้แก่ ชำระผ่าน บัตรเอทีเอ็ม บริการชำระเงินอัตโนมัติ บริการทางโทรศัพท์ สาขานาการและชำระผ่านบริการทางอินเทอร์เน็ต SCB Easynet เป็นบริการที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์หลากหลายในการประกอบธุรกิจ และการใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อตอบสนองความต้องการที่ต่างกันสำหรับใช้จ่ายในแต่ละบุคคล และยังช่วยเสริมความคล่องตัวให้การดำเนินธุรกิจของลูกค้า

ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) + 1.0%

วงเงินกู้เบิกเกินบัญชี อัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับเงินกู้เบิกเกินบัญชี (MOR) + 1.5%

สินเชื่อบ้างแจกประสงค์

สินเชื่อบ้างแจกประสงค์เป็นการขอสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์แน่ชัด ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค สินเชื่อเพื่อการลงทุน สินเชื่อเพื่อสันติภาพและการเดินทาง และสินเชื่อเพื่อสวัสดิการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค (consuming loan) เป็นสินเชื่อที่ธนาคารให้กู้ยืมแก่ลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภค ได้แก่ สินเชื่อเพื่อซื้อพาหนะ เช่น รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ สินเชื่อเพื่อการซื้อเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน เครื่องครัว สินเชื่อเพื่อซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้าน สำนักงานทุกประเภท สินเชื่อเพื่อซื้อเครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคม เช่น เครื่องโทรศัพท์มือถือหรือจานดาวเทียม สินเชื่อเพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน เช่น ตู้เย็น ทีวี เครื่องปรับอากาศ โดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เป็นรายเดือนเท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลาอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขตามกำหนด

เงื่อนไขบริการ

1. ผู้กู้และผู้ค้ำ เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีอาชีพการงานมั่นคง มีรายได้แน่นอน และสูงกว่าอัตราการผ่อนชำระในแต่ละงวด ประมาณ 3 เท่า
2. ระยะเวลาผ่อนชำระ 5 ปี
3. หลักประกัน บัญชีเงินฝาก บุคคลค้ำประกัน อสังหาริมทรัพย์ ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม
 1. อัตราดอกเบี้ยลอยตัว
 2. สำหรับวงเงินกู้ คิดดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่า อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) + 1.0%
 3. สำหรับวงเงินกู้เบิกเกินบัญชี คิดดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับเงินกู้เบิกเกินบัญชี (MOR) + 1.5%

สินเชื่อเพื่อการลงทุน (professional investing loan) มีลักษณะดังนี้

ลักษณะบริการ เป็นบริการสินเชื่อเพื่อใช้จ่ายในด้านการลงทุนประกอบวิชาชีพของผู้ที่มีวิชาชีพอิสระโดยมีการผ่อนชำระคืนเงินต้น พร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน เท่ากันทุก ๆ เดือน ตามระยะเวลาอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขสินเชื่อที่กำหนด

เงื่อนไขบริการ คือ

1. สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบอาชีพแพทย์ เป็นบริการให้การกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในลักษณะการลงทุน 2 ประเภท ดังนี้

1.1 เพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น แก้วทำฟัน อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการประกอบการ

1.2 เพื่อนำไปลงทุนในสถานที่ประกอบการ เช่น การซื้ออาคารพร้อมที่ดิน ชำระค่าสิทธิการเช่าอาคาร ขยายหรือตกแต่งอาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการ

2. สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระอื่น

เงื่อนไขบริการ

1. กรณีกู้เพื่อค่าใช้จ่ายเพื่อจัดหาอุปกรณ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ วงเงินกู้สูงสุด 1,000,000 บาท ระยะเวลาผ่อน 5 ปี โดยใช้บุคคลที่ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ เป็นผู้ค้ำประกัน

2. กรณีการลงทุนในสถานที่ประกอบการ วงเงินกู้สูงสุด 3,000,000 บาท ระยะเวลา 10 ปี และปลอดชำระเงินต้นในปีแรกโดยใช้อสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

สินเชื่อเพื่อสันทนาการและการเดินทาง (recreating and travel loan) มีลักษณะ ดังนี้

ลักษณะบริการ เป็นการให้กู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายเฉพาะด้านของบุคคลในด้านการเดินทาง ท่องเที่ยว การดูงาน หรือทัศนศึกษาในต่างประเทศ ที่กำหนดโดยรวมถึงค่าตัวเครื่องบิน ค่าที่พัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายเหมาจ่ายในการท่องเที่ยว

เงื่อนไขบริการ ธนาคารจัดวงเงินให้กู้ยืม ตั้งแต่ 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน 3 ปี

อัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

สินเชื่อเพื่อสวัสดิการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สินเชื่อเพื่อการศึกษา (welfare loan for education) เป็นสินเชื่อสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในด้านความเป็นอยู่ ความรู้ วัฒนธรรมและประเพณี

ประเภทสินเชื่อที่ให้บริการ ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการศึกษาในประเทศ สินเชื่อเพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศ และสินเชื่อเพื่อสวัสดิการประเภทอื่น ๆ เช่น การรักษาพยาบาล การประกันสุขภาพ พิธีกรรมทางศาสนา และการสมรส เป็นต้น

เงื่อนไขบริการ ธนาคารได้จัดวงเงินให้กู้ยืมตั้งแต่ 10,000 ถึงสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท สำหรับศึกษาต่อ ภายในประเทศ และ 500,000 บาท สำหรับการศึกษาต่างประเทศ

อัตราดอกเบี้ยพิเศษ ผ่อนชำระนานถึง 5 ปี

สำหรับสินเชื่อเพื่อการศึกษาปลอดชำระเงินต้นระหว่างการศึกษา 2 ปี และระยะเวลาการผ่อนชำระหลังสำเร็จการศึกษานานถึง 5 ปี

ผู้กู้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ มีอาชีพมั่นคงและรายได้แน่นอน สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยผ่อนชำระ 3 เท่า

ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

2. สินเชื่อวิวาห์เปี่ยมสุข (wedding loan package) ลักษณะบริการ เป็นการขอสินเชื่อเพื่อจัดงานแต่งงาน หรือกิจกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตคู่ โดยเสนอเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยพิเศษสำหรับลูกค้าตามที่ธนาคารกำหนดให้

เงื่อนไขและบริการ ธนาคารกำหนดวงเงินให้กู้ยืมตั้งแต่ 50,000 บาท ถึงสูงสุดไม่เกิน 200,000 บาท ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน 3 ปี

อัตราดอกเบี้ยแตกต่างกันไปตามประเภทของหลักประกัน และระยะเวลาการเปิดบัญชีเงินฝาก

ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม อัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1: ลูกค้าที่เปิดบัญชีเงินฝากวิวาห์เปี่ยมสุข เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือลูกค้าทั่วไป (1) กรณีหลักประกันเป็นบัญชีเงินฝากทุกประเภท คิดอัตราดอกเบี้ยที่ 2.00% มากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับ (2) กรณีหลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ คิดอัตราดอกเบี้ยที่ $1.75\% + (GLR)$ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมาตรฐานทั่วไป และ (3) กรณีหลักประกันเป็นบุคคลค้ำประกัน คิดอัตราดอกเบี้ยที่ $2.00\% + (GLR)$ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมาตรฐานทั่วไป

ประเภทที่2: ลูกค้าที่เปิดบัญชีเงินฝากวิสาหกิจตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 2 ปี (1) กรณีหลักประกันเป็นบัญชีเงินฝากทุกประเภท คิดอัตราดอกเบี้ยที่ 1.50% มากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับ (2) กรณีหลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ คิดอัตราดอกเบี้ยที่ $1.50\% + (\text{GLR})$ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมาตรฐานทั่วไป และ (3) กรณีหลักประกันเป็นบุคคลค้ำประกัน คิดอัตราดอกเบี้ยที่ $1.75\% + (\text{GLR})$ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมมาตรฐานทั่วไป

งานด้านสินเชื่อ

งานด้านสินเชื่อ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ การพิจารณาสินเชื่อ และ พิจารณาสินเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การพิจารณาสินเชื่อ ต้องอาศัยศิลปะความมีประสบการณ์สูง ความชำนาญเฉพาะด้านในด้านสินเชื่อประเภทนั้น ๆ หรือประเภทสินเชื่อ เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการส่งออก ด้านการนำเข้า ด้านก่อสร้าง ขนส่ง ด้านสินเชื่อการค้าทั่วไป รวมถึงสินเชื่อรายย่อย ในประเภทสินเชื่อดังกล่าวยังแบ่งเป็นสินเชื่อรายใหญ่ และสินเชื่อรายย่อย เพื่อความสะดวกในการควบคุมสินเชื่อของธนาคาร ซึ่งมีเกณฑ์การให้สินเชื่อสำหรับใช้วัดว่าลูกค้าที่ขอสินเชื่อมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด โดยยึดตามหลักการพิจารณาสินเชื่อ คือ 5P's Credit และ 6C's Credit ดังกล่าวไว้ในแนวคิดทางทฤษฎี

พิจารณาสินเชื่อ การพิจารณาสินเชื่อเจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจและต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเริ่มต้นงานสินเชื่อ เริ่มต้นจากการยื่นคำขอสินเชื่อของลูกค้า และเอกสารหลักฐานอื่น ๆ และตรวจสอบแบล็คลิสต์ต้องไม่มีชื่อในระบบแบล็คลิสต์
2. การตรวจสอบหลักประกัน การประเมินมูลค่าที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง พิจารณาด้านกฎหมายเกี่ยวกับการจำนอง ปลดจำนอง หรือการไถ่ถอน
3. การจัดทำเอกสารสัญญา คำขอเงินกู้ สัญญาเงินกู้ สัญญาค้ำประกัน สัญญาจำนำ จำนอง หรือค้ำประกันสัญญา
4. การประมวลผลสรุปรายงานสินเชื่อประจำงวด รายวัน สัปดาห์ เดือน ไตรมาส งวดครึ่งปี และรายปี